

Reinholda Kupfera (1872 – 1935) herbārijs, ko viņš 1929. gadā pārdeva LU (par šo herbāriju rakstīts pagājušā gadā [LU simtgades atklājumā](#)). No 13 ruiša pūķgalves herbārijiem 11 ir K. R. Kupfera vākumi pie Ikšķiles laikposmā no 1895. līdz 1930. gadam, bet divi iegūti no citiem dabaspētniekiem, to skaitā arī vēl viens 1888. gada E. Lēmaņa atradums.

Ruiša pūķgalvi sauc arī par ziemeļu pūķgalvi, kas redzams arī nosaukumos gan angļu, gan vācu valodās, bet nosaukumu ruiša pūķgalve, kā varam lasīt [Latvijas Botāniķu biedrības mājas lapā](#), augs "ieguvis par godu holandiešu izcelsmes botāniķim un anatomam Frederikam Ruišam (1638–1731), savukārt ģints latviskais "pūķgalves" nosaukums cēlies no grieķu vārdu salikuma *drakón* (pūķis) un *kefalé* (galva). Atliek aplūkot šī auga zieda formu, un top skaidrs, kāpēc "pūķgalve".

Ruiša pūķgalve ir daudzgadīgs lūpziedu dzimtas lakstaugs ar zarainu sakmeni. Tās garums sasniedz 20 – 65 cm garumu, Līdz 2,5 cm garie ziedi veido vārpveidīgu ziedkopu, to krāsa variē no violeti zilās līdz gaiši zilai, retāk rožainai. Laika gaitā herbāriji mēdz zaudēt krāsas un to košumu, kādēļ tiem grūti noteikt zieda krāsu, **Dr. Gaida Ābele** savam 1979. gada 25. jūnija vākumam Silciemā ir norādījusi "[Zilā un rozā forma](#)". Zied ruiša pūķgalve no jūnija vidus līdz augustam. Ruiša pūķgalves labvēlīgai augšanai nepieciešamas granšainas, kaļķainas augsnes, kādas raksturīgas ošiem, un skraji, saulaini priežu meži, kādi dabiski izveidojas un pastāv meža ugunsgrēku ietekmē. Arī herbāriju etiķetēs bieži minēti saulaini priežu meži. Ruiša pūķgalves augšanas areāls aptver teritoriju no Tālajiem Austrumiem līdz Austrumeiropai un Latvija ir tā austrumu robeža, tādēļ šeit ruiša pūķgalve sastopama tikai valsts vidus un austrumu rajonos, tas redzams arī sugu enciklopēdijas "[Latvijas daba](#)" kartē. LU Muzeja herbārijā redzams, ka pirmie ruiša pūķgalves atradumi nāk no Latgales, arī pārējo herbāriju atradņu rietumu robeža ir Ikšķiles apkaime. **Dr. biol. emeritus Edgars Vimba** norāda, ka pastāv uzskats, ka "Ruiša pūķgalve Eiropā pārstāv Altaja floras elementu, kas varētu būt ieceļojis pēdējā apledojuuma laikā."

Diemžēl neskatoties uz to, ka ir vasara un Gada auga ziedēšanas laiks, katram to redzēt ziedam visticamāk neizdosies, bet, ja atrodi, tad atstājiet to augt, jo **ruiša pūķgale ir rets, īpaši aizsargājams augs un Latvijā zināmas ne vairāk kā 10 šīs sugas atradnes**. Arī LU Muzeja herbārijos var novērot nelielu skaitu atradņu. Botāniķi šā auga herbāriju var ievākt tikai ar Dabas aizsardzības pārvaldes atļauju. Tādēļ Botāniķu biedrība aicina: "dosimies dabā, meklēsim Gada augu Ruiša pūķgalvi un ziņosim par saviem atradumiem dabas novērojumu portālā [Dabasdati.lv!](#)" Pagājušā gadā portālam Dabasdati.lv iesniegts tikai viens [ruiša pūķgalves novērojums](#), kā redzams, turpat Numernē, kur fiksēts viens no pirmajiem ruiša pūķgalves atradumiem Latvijā.

Bet ja noteikti gribas redzēt šo augu ziedam, tad jūlijā apmeklējiet [LU Botānisko dārzu](#), kur to atradīsies Augu bioloģiskās un morfoloģiskās grupas teritorijā. Bet LU Muzeja "sausajā dārzā", kā agrāk mēdza dēvēt herbāriju, ruiša pūķgalve zied un ir pieejama interesentiem visu gadu.

Informācija par ruiša pūķgalvi:

[Latvijas Botāniķu biedrība | Gada augs 2020 – Ruiša pūķgalve](#)

[Latvijas Daba | Ruiša pūķgalve - *Dracocephalum ruyschiana* L.](#)

E. Vimba, A. Piterāns, R. Birziņa | Ruiša pūķgalve - *Dracocephalum ruyschiana* L.

Ruiša pūķgalve *Herbarium Latvicum* un *Herbarium Balticum*

Visi minētie ruiša pūķgalves herbāriji pieejami LU Muzeja Botānikas un mikoloģijas kolekcijās, iepriekš sazinoties ar krājuma glabātāju Daigu Jamonti (daiga.jamonte@lu.lv).